

KansalaisAreena ry

Turun alueen VALIKKO -ryhmä

http://www.kansalaisareena.fi/index.php?sivu=val_turku

Muistio

Turun alueen vapaaehtoistoiminnan keskustelu- ja verkostoitumistilaisuus Tiistai 29.9.2009, Vimma

Kaikille avoimessa verkostotilaisuudessa keskusteltiin alustajien johdolla vapaaehtoistoiminnan vaikuttavuudesta, arvostuksesta ja näkyvyydestä sekä yhteistyöstä yhdistysten, kaupungin ja vapaaehtoistointaa tukevien ja tekevien muiden järjestöjen ja tahojen kesken.

Ohjelma: ALUSTUKSET: Jatta Vikström, Pekka Paatero, Ulla Grönlund, Liisa Reinman, Eija Salmiosalo, Sirke Salmela
PANEELI: Pekka Paatero, Liisa Reinman, Eija Salmiosalo, Sirke Salmela
YHTEENVETO: Jatta Vikström

ALUSTUKSET

Jatta Vikström, Kansalaisareena: *Vapaaehtoistoiminnan kehittäminen Suomessa ja muualla*

Ks. diaesitys liitteenä, jossa aiheena:

- Vapaaehtoistoiminnan kansallinen strategiahanke (2010-2013)
- Kansallinen työ eurooppalaisessa viitekehyksessä
- Eurooppalaisen vapaaehtoistoiminnan kehittämisverkoston keskeiset teemat
- Vapaaehtoistoiminnan sektorirajat ylittävä kehittäminen
- Valtakunnallisen verkoston yhteisiä kehittämisteemoja
- vapaaehtoisiksi.fi/blifrivillig.fi –välitysportaali
- Eduskunnan vapaaehtoistoiminnan tukiryhmä

Pekka Paatero, SPR: *Vapaaehtoistyön vaikuttavuus yhteiskunnassa*

Ks. diaesitys liitteenä, jossa aiheena:

- Kaksi näkökulmaa vapaaehtoisuuteen: 1) Vaikuttavuus julkisen sektorin toimintaa tukevana 2) Vaikuttavuus asiakkaan hyvinvointia tukevana
- Vaikuttavuuden arviointi
- Vaikuttavuuden lisääminen kumppanuuksilla
- Suomalaisen sosiaali- ja terveyspolitiikan kaksi totuutta: 1) Kaikki on kurjasti (resurssipula) 2) Vai onko sittenkään? (jatkuvasti kasvaneet resurssit)
- Odotettavat muutokset 2010-luvun suomalaisessa yhteiskunnassa
- Järjestöjen monimuotoisuus ja niiden rooli palvelujärjestelmässä / palvelujärjestelmän sekavuus asiakkaan silmissä
- Vapaaehtoistoiminnan ja ammatillisen työn rajapinnat
- Verkostojen merkityksestä

Ulla Grönlund, Kansalaisareena: *Esiselvitys vapaaehtoistoiminnan kehittämistarpeista ja mahdollisuuksista III-sektorin, julkisen sektorin ja yrityssektorin rajat ylittävässä tulevaisuuteen suuntautuvassa yhteistyössä 1.9.2009 – 28.2.2010*

Ks. diaesitys liitteenä, jossa aiheena:

- Mitä esiselvitys mahdollistaa
- Mitkä ovat sen tavoitteet
- Alueelliset yhteistyökumppanit
- Hyödyt paikallistyöskentelystä Turussa

Liisa Reinman, Näkövammaisten keskusliitto: *Vapaaehtoistoiminta ja verkostoituminen*

- Näkövammaisten keskusliitto on iäkäs järjestö, jossa on vapaaehtoisia yli 2000
- Näkövammaisilla on 14 alueyhdistystä
- Näkövammaiset myös tekevät vapaaehtoistyötä, mutta myös saavat vapaaehtoistyöapua
- Vapaaehtoisapua voi myös olla helpompi ottaa vastaan, kun sitä on ensin ottanut vastaan
- Reinman ollut perustamassa ensimmäistä Valikko-ryhmää, joka perustettiin pääkaupunkiseudulla 2003. Sen tarkoitus on jakaa ja saada vertaistukea vapaaehtoistoiminnan koordinaattoreiden kesken. Myös Helsingin kaupunki on mukana verkostossa.
- Tarkoitus on myös vahvistaa verkostoissa olevien järjestöjen henkeä ja sielua, jotta ne jaksavat vahvistaa vapaaehtoisia
- Tällä hetkellä 16 Valikko-ryhmää eri puolilla Suomea
- Alkuun Valikkoryhmän toiminnassa pääkaupunkiseudulla järjestettiin iltoja ja seminaareja, myös niille henkilöille, jotka asioista oikeasti päättävät
- Keskustelua on käyty esim. vapaaehtoistyön ja ammattityön rajapinnoista: aiheesta järjestettiin seminaari
- Vapaaehtoistyön vaikuttavuus ja tuottavuus: miten voidaan olla sekä tuottavia että vaikuttavia?
- "Nyt on vapaaehtoistoiminnan aika" = vapaaehtoistyön perusresurssit pitää rakentaa kuntoon työntekijöiden ja rahoituksen muodossa
- Valikko-ryhmä mahdollistaa vapaaehtoisen työnkuvien vaihtumisen yhteisen koordinaation voimin
- "Jotta jaksaa itse rohkaista, pitää itse olla innostunut."
- Yritysyhteistyö on tulevaisuutta -> Yritysten yhteiskuntavastuu on nyt tapetilla
- Suuria ongelmia vapaaehtoistoiminnan kentällä nyt: rahoituksen jatkuvuus ja vapaaehtoistyön vähäinen arvostus

Eija Salmiosalo, Turun kaupunki: *Turun kaupungin vapaaehtoistoiminta*

Ks. diaesitys liitteenä, jossa aiheena:

- Mitä vapaaehtoistoiminta on
- Turun kaupungin vapaaehtoistoiminta: toimintaa vauvasta vaariin
 - Ennaltaehkäisevä vanhustyö
 - Kotihoito ja palvelutalot
 - Ympäri vuorokautinen hoito
 - Vammaistoiminta: ystävöitymistä, seurustelua asiakkaiden kanssa, ulkoiluapua
- Haasteet ja toiveet: vaikuttavuudesta puhuminen, vapaaehtoistoiminnan arvostus ja näkyvyys

Sirke Salmela, Turun seudun lihastautiyhdistys: *Turun Valikko-ryhmä*

Ks. diaesitys liitteenä

- Vapaaehtoistoiminnassa on kyse toiminnan ilosta
- Turkuun on perustettu Valikko-ryhmä, jossa nyt mukana 15 vapaaehtoistoiminnan koordinaattoria eri yhteisöistä

- Valikkoryhmä on laskenut vapaaehtoistoiminnan määrää: kuukaudessa he liikuttavat isoa ryhmää vapaaehtoisia. 2277 erilaista eri-ikäistä erilaisilla tiedoilla ja taidoilla varustettua henkilöä kuukaudessa tekee vapaaehtoistyötä (15 järjestöä) - 2037 vapaaehtoista tekee kuukaudessa 9887 tuntia vapaaehtoistyötä (keskimäärin 4,5,h kuukaudessa/ vapaaehtoinen)
- Vaikuttavuus tulee saada näkyväksi
- Kaikille halukkaille löytyy oma vapaaehtoistoiminnan muoto. Uutena esimerkkinä tästä eri yritysten toimijat.

PANEELIKESKUSTELU

Osallistujat: Pekka Paatero, Liisa Reinman, Sirke Salmela, Eija Salmiosalo

Ks. keskustelukysymykset liitteenä olevasta diaesityksestä

Mitä verkostoitumisesta on hyötyä?

- Verkostoitumisesta pitää olla jotain hyötyä kaikille osallistujille. Verkoston koko ja laajuus eivät ole itsetarkoituksia, vaan joskus pienemmät verkostot ovat hyödyllisempiä sen jäsenille.
- Verkostoitumisen kautta verkoston jäsenet oppivat tuntemaan toinen toisiaan. Esim. tiedon jakaminen paranee, ja siten myös vapaaehtoisia voidaan ohjata oikeisiin paikkoihin. Yhteisten tilaisuuksien jakaminen tukee tutustumista.
- Järjestöjen taloudellinen tilanne ja niukkenevat resurssit pakottavat verkostoitumaan ja yhteistyöhön. Kaikkien tulisi miettiä, mitä lisäarvoa saan olemalla mukana verkostossa? Yhteistyön tarkoitusta pitää pohtia ja hyödyt määritellä.
- Vapaaehtoistoiminnan ilo on myös verkostoitumisessa!
- Vapaaehtoistoiminta on luonteeltaan verkostomaista ja joskus jopa villiä. Verkostomaista työskentelyä pitääkin sitkeästi kehittää konkreettiseksi yhteistyöksi: esim. yhteisrekrytointi, hyvien käytäntöjen vaihtaminen/levittäminen.
- Verkostoituminen on usein tavoitteena vapaaehtoistoimintaan koordinoivalla henkilöstöllä, koska se on ainoa tapa toteuttaa toimintaa
- Selkeät taloudelliset säästöt esim. koulutusyhteistyössä ja vapaaehtoisten virkistystoiminnassa
- Asiakkaan pitäisi saada tietoa yhdeltä luukulta Turussa olevista toimijoista ja vapaaehtoistoiminnan mahdollisuuksista (koko verkostosta). Kenelläkään ei tällä hetkellä ole oikein selkeää kuvaa koko kentästä.
- Järjestöissä sektorirajoja ylittävä toiminta käynnistyy usein jonkun työntekijän aloitteesta. Valikko on hyvä esimerkki; vertaistukea muista vapaaehtoistoiminnan koordinaattoreista, hyvät käytännöt jakoon
- Mitä tarkoittaa verkostoituminen? Turun sosiaali- ja terveystoimi voi tehdä yhteistyötä kulttuuripuolen kanssa →vapaaehtoisia mukaan toteuttamaan toimintaa vanhusten pariin. Voisi järjestää ns. Törmäyspäivän= yhteinen kehittämisspäivä, jossa mukana Liikuntapalvelu, joukkoliikenne, sos+terveys, ja mikä muu?
- Myös isot ja pienet yhdistyksen voivat työskennellä yhdessä, mutta pelätään että iso syö pienet; pelätään että iso saa rahoituksen ja pienet eivät halua jakaa innovaatioitaan. Yhteistyöstä on silti myös hyviä kokemuksia, tärkeintä on löytää ne oikeat henkilöt jotka lähtevät yhteistyöhön.
- Myös kahden välisiin kumppanuuksiin voidaan kannustaa sopimuksin, jolloin sekä pieni että iso järjestö hyötyvät. Isolle organisaatiolle sopisi yhteistyö pienen kanssa. Substanssiosaaminen.
- Vapaaehtoistoiminnassa suuri on pientä ja pieni on suurta. Valikko -ryhmän vahvuus: mahdollisuus huomioida myös pienet toimijat pienillä paikkakunnilla.

Mitkä ovat verkostoitumisen kompastuskivet?

- Oikean tiedon puute, jotta voimme kertoa vapaaehtoistoiminnasta edelleen
- Odotukset = epäselvät tai liian suuret suhteessa vapaaehtoiseen
- Tuen ja kannustuksen puute; palautteen anto
- Ei pitäisi verkostoitua vain verkostoitumisen vuoksi, vaan toiminnan pitää olla tavoitteellista. Kun isot massat ovat liikkeellä, konkreettisuus voi unohtua.
- Haasteena saada kaikki ymmärtämään vapaaehtoistoiminnan merkitys, on lupa tehdä yhteistyötä
- Joskus verkostoitumisessa ei ole selkeää vetäjää koordinoijaa, ei yhteistä ajatusta työskentelystä, miksi olemme tässä verkostossa, yhteisen jalostamisen merkitys, yhteisen hyödyn näkeminen
- Esimiehen tuki työntekijälle tärkeää, jotta voi toimia ja osallistua verkostoon, myös yhteisön tuki voi puuttua
- Vapaaehtoistoiminnan byrokraattisuus: verkostoitumisen pitäisi olla helpompaa, jotta ihmiset lähtisivät mukaan
- Money money money
- Yhteisen tekemisen tahto järjestöissä puuttuu
- Viranomais- ja vapaaehtoistoiminnan sekoittuminen, kunnat yrittävät teettää viranomaistehtäviä vapaaehtoisilla
- Rajapintakeskustelua lisättävä

Miten tästä eteenpäin?

- Yhteisen tekemisen tahtoa tarvitaan, ei liian suurta kakkua yhdellä kertaa, kootaan asiakkaan näkökulmasta yhteisiä kakkuja
- Yhteistyön merkitys; verkostoitumista ja todellista kumppanuutta on rakennettava. Tämän tyyppiset tilaisuudet ovat jatkossakin hyviä. Isommat tilaisuudet poikivat uusia, pienempiä ryhmiä.
- Kaupungin pitää järjestää vapaaehtoistoimintaa yhä koordinoitummin. Yhteistyön tekeminen on tärkeää.
- Vapaaehtoisen ääni -seminaari: Mitä vapaaehtoiset saavat tästä toiminnasta?
- Vaikutustoiminnan jatkaminen.
- Vapaaehtoisen ääni kentältä sekä tutkimustoiminnan tärkeys esim. rahoittajalle vapaaehtoistoiminnan volyyminsa pitää saada näkyvillä.
- Uskokaa omaan työhönne!
- Punaisen Ristin tavoite: kumppanuuden periaate keskeistä; yhteisen tekemisen periaate.
- Kannattaa yrittää hyödyntää yritysmaailma. Kumppanuussopimuksia myös heidän kanssaan.
- Yritysyhteistyö tärkeää, yhteishakemus yritykselle, jossa kerrottu kaikki vapaaehtoistoiminnan mahdollisuudet

YHTEENVETO

Jatta Vikström: Tulevaisuuden toiveet

- Tavoite ja fokus verkostolle/yhteistyöllä pitää löytää. Hyöty tulee myöhemmin sen tuloksena.
- Yhteistä rekrytointia ja koulutusta parannettava
- Vapaaehtoistoiminnan peruskoulutusta kehitettävä: esim. kaikilla yhteinen peruskoulutus ja jatkomoduulit jokaisella erikseen
- Vanhojen resurssien uudelleen organisointi
- Hyvien käytäntöjen jakaminen
- Vaikuttavuuden todentaminen
- Kaikkien ei tarvitse olla mukana kaikissa, mutta kaikki se mitä tehdään, pitäisi olla niin avointa, että koko toimintakenttä tietää mitä tehdään milloinkin.
- Vapaaehtoistoiminta on kansalaisen oikeus
- Kansalaisareena mukana yritys-yhteistyön käynnistymisessä/kehittämisessä.
- Valikko -ryhmä toiminta jatkuu ja kehittyy edelleen